GODTHÅBS HAVE

Værdisætning af Aksel Møllers Have 2-30 & Godhåbsvej 35-41,
Matr.nr. 11lc, 11le, 11lf, Frederiksberg

Oktober 2023

OVER BYEN

STAMOPLYSNINGER

Betegnelse: Godthåbs Have

Adresse: Aksel Møllers Have 2-30 og Godhåbsvej 35-41

Kommune: Frederiksberg

Bygherre: EF Godthåbs have

Opførselsår: 1943-1946 (opført af Harald Simonsen)

Bevaringsværdi: Kategori 3

Arkitekt: Sigud Tangaard

Samlet boligareal: ca. 21.000m²

Boligtype: Etageejendom på mellem 7 og 10 etager. Ejendommen rummer 333 boliger, dertil hører 44 garager, et gårdanlæg, vaske-/tørrerum samt cykelparkering og depotrum i kælderen. I stueplan mod Godthåbsvej samt på hjørnet mod Bjarkesvej er publikums orienteret erhverv, i form af caféer og butikker.
Lejlighederne varierer i størrelse fra 51-154 m² fordelt på 1-6 værelser.

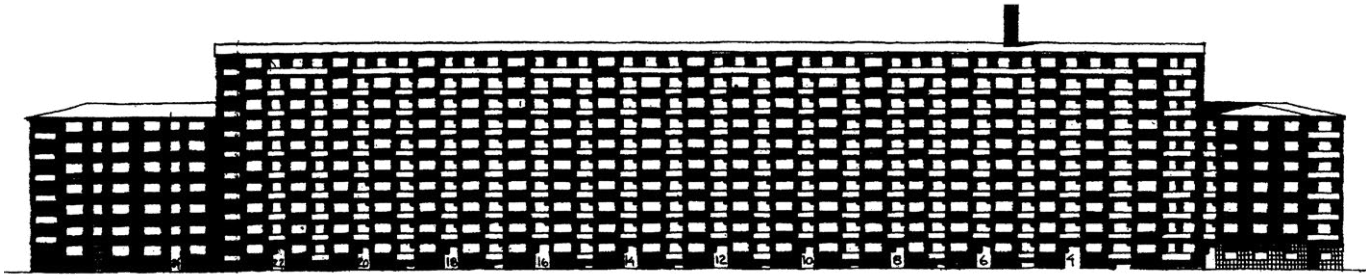

Opstalt mod Aksel Møllers Have

INDHOLD

INDLEDNING

- Introduktion s. 04
- Bygningsbeskrivelse s. 05
- Bygningshistorie s. 13

VÆRDIANALYSE

- Uhåndterbare imaterielle værdier s. 17
- Uhåndterbare materielle værdier s. 21
- Håndterbare materielle værdier s. 24

INTRODUKTION

Nærværende værdisætning er baseret på arkivmateriale, historiske tekster, udvendig besigtigelse og besigtigelse af samtlige trappeopgange. Intentionen for værdisætningen er at tilegne sig en forståelse for de umistelige dele og de mindre væsentlige dele af bygningsværket.
Værdisætningen vil have et særligt fokus på:

- Facaderne og dertilhørende vinduer, døre, belysning og altanafskærmninger
- Trappeopgangene i forbindelse med hoveddørene
- Butiksfacaderne
- Garageanlæg i gården

Værdisætningen skal ses som et redskab til fremtidige istandsættelse og vedligeholdelse af ejendommen, og vil danne grundlag for udarbejdelse af projekter, hvor bygningens værdier sikres og inddrages i en fremtidig anvendelse af bygningen.

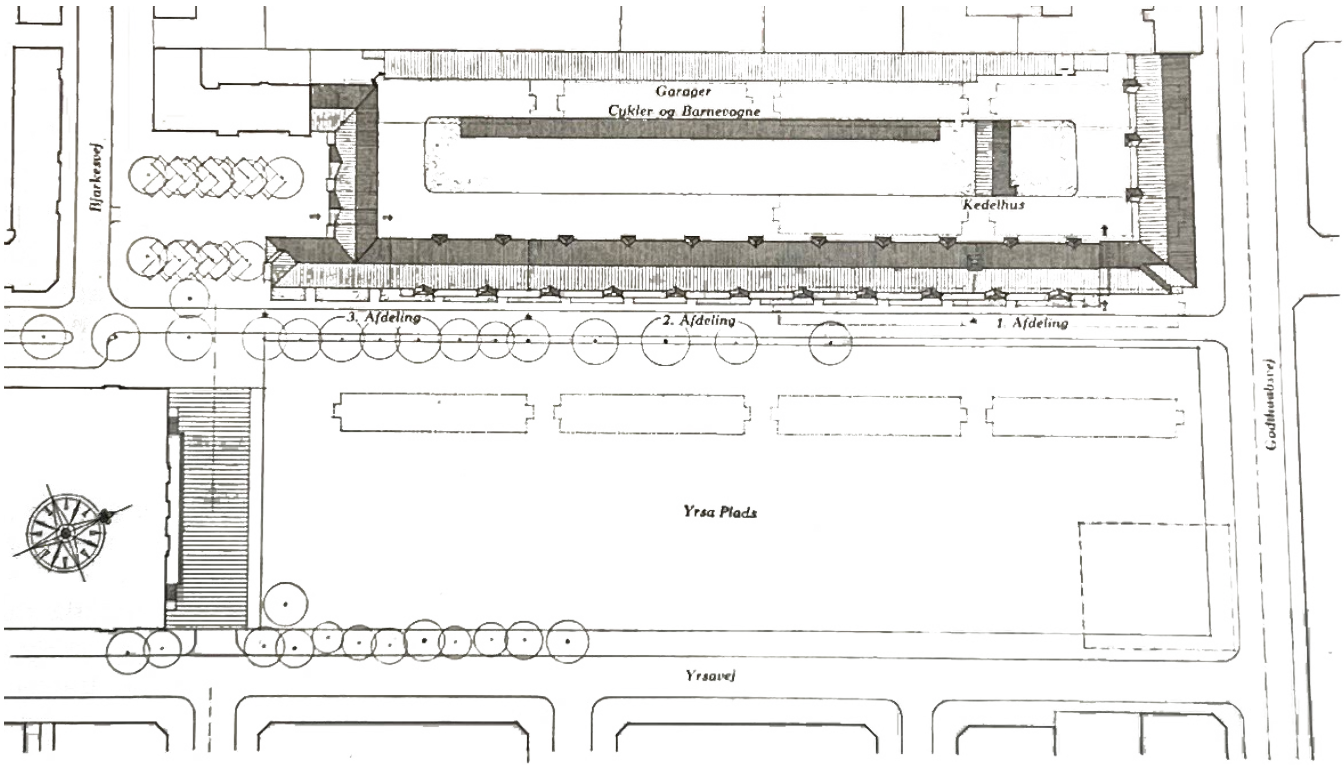

Situationsplan fra 1943.
Kilde: Arkitekten Ugehæfte 1, 1943

BYGNINGSBESKRIVELSE

Godthåbs Have er en beboelsesejendom med flere butikker i stueetagen, på mellem 10 og 7 etager, beliggende på Frederiksberg i København. Den markerer hjørnet af Aksel Møllers Have og Godthåbsvej, samt danner ”bagtæppe” for den grønne plads som strækker sig fra Godthåbsvej til Frederiksberg Svømmehal. Ejendommen består af en primær langstrakt nord-sydgående bygning på 10-etager mod Aksel Møllers have, og vinkelret herpå ligger en bygning mod Godthåbsvej, på 7-etager, der er en del af gadens øvrige facadelinje. Mod Bjarkesvej er ligeledes en sammenbygget 7-etagers bygning, afsluttet i gavlen, af et indadgående hjørne, der skaber en grøn lille plads.
Bebyggelsen fremstår i røde, håndstrøgne mursten, butiksfacaderne mod Godthåbsvej i puds, etageadskillelser i jernbeton og saddeltaget i Cembrit bølgeplader.

Hovedbygningen mod Aksel Møllers Have er kendetegnet ved sit altan-karnap-motiv, hvor der skiftevis er placeret fremskudte altaner i facadens indhak. Fremspringene er holdt nøgtern med centrerede, hvidmalede vinduespartier og altanværn af gråmalede bølgeplader i aluminium.
Altanerne på 10. etage strækker sig over to indhak og et fremspring. Bygningens nedløbsrør er placeret i et hjørne i altan nicherne.

Hoveddøre med indfatning og plateau i granit.

Opgangene er placeret i facadens indhak, hvor de overliggende altaner danner et udhæng. Hoveddørene er yderligere trukket tilbage i facaden, på et plateau af granit og med en bred granitindfatning omkring. Selve døren har to store ruder hvor ramme og karme er af malet aluminium og indfatning i olieret træ er overgang fra granit til dør.
Over døren er en opal enkel glas lampe og porcelæns husnummer på muren.

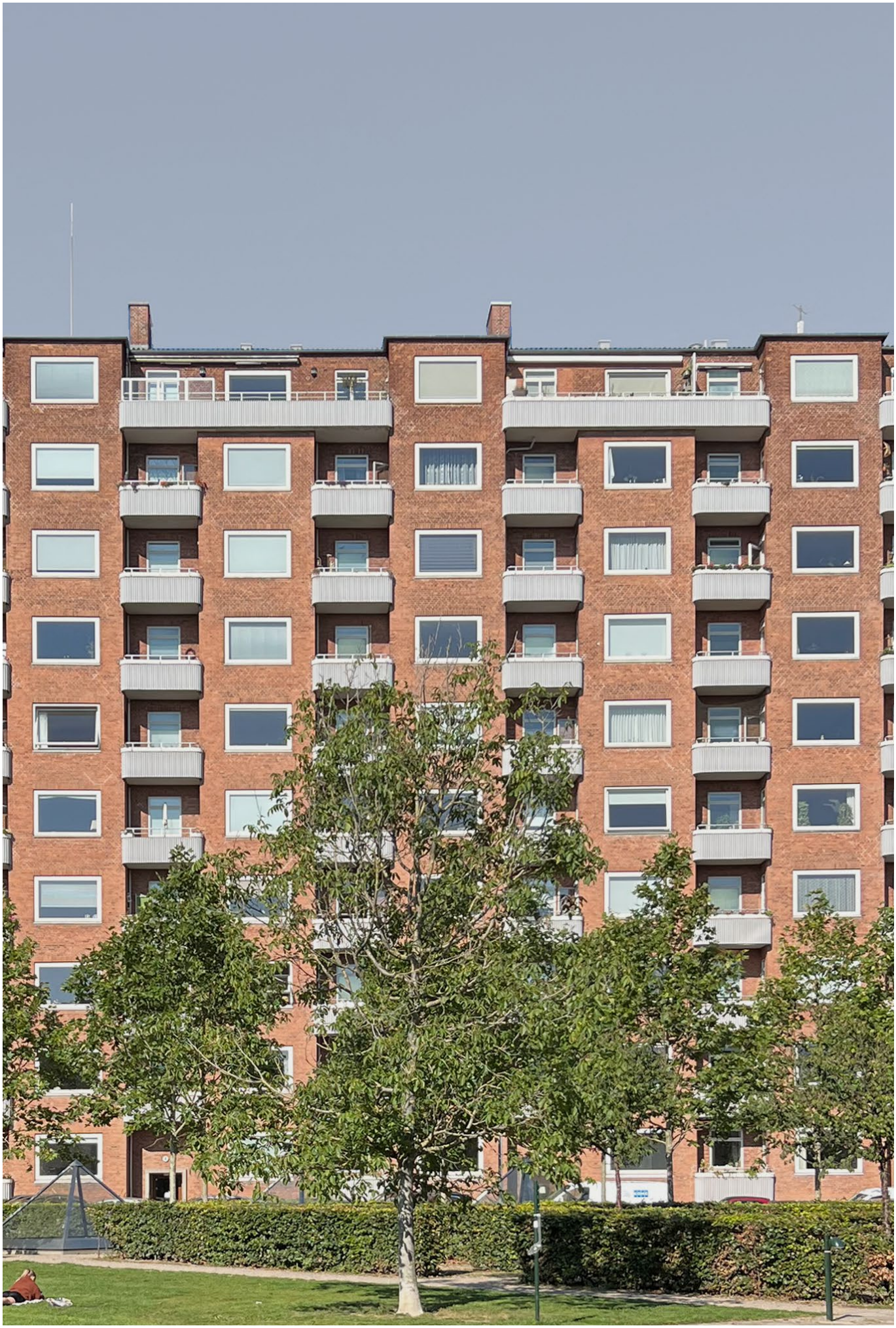

Facaden mod Godthåbsvej er trukket tilbage i forhold til den øvrige facadelinje, som blotlægger næsten 2 meter af brandskellet på den tilstødende nabobygning. Facaden har i modsætning til facaden mod Aksel Møllers Have ingen altaner eller fremspring.
Hele facaden i stueplan fremstå i lys puds, med store butiksvinduer i natureloxeret aluminium. Stueplanens facade fortsætter om hjørnet på et stykke mod Aksel Møllers Have.
Der er etableret varierende skiltning i forbindelse med butikkerne, skiltningen er udformet i forskellige farver, typografi, størrelse og materiale. Dertil er der etableret udhængsskilte, som kun delvist anvendes.
I forbindelse med butikkerne er der etableret facadespots lige under murstensbåndet, der markerer overgangen mellem blank mur og puds. Udhængskiltene er ligeledes oplyst af spots og i forbindelse med butikken på hjørner, er der etableret nyere facadebelysning i galvaniseret stål.

På hjørnet af Bjarkesvej og Aksel Møllers Have er der i stueplan placeret et butikslejemål, som i dag er beklædt med præget mosaik.

Facade mod Godhåbsvej.
Her ses underfacaden i lys puds og øvrig facade i blank mur, samt den varierende skiltning.

Facaden mod Aksel Møllers have som viser reliefvirknignen ved altan-karnapmotivet.

Når man bevæger sig om gavlen, gentager altan-karnap motivet sig, og til højre i facaden går en stor granit-inddækket port ind til gårdanlægget.

På gårdsiden har facaderne mod Aksel Møllers Have og Bjarkesvej en gennemgående vertikal rytme. Hovedtrapperne er på gårdsiden fremskudt i en karnap, med et gennemgående vertikalt vinduesbånd, som på hver etage består af seks vinduesfag.
Facaden mellem fremspringene har tre forskellige vinduestyper, to rektangulære tophængslet vinduer, med fast smalt overparti, som varierer i bredden, alt efter den tilhørende lejligheds disponering. Derudover er der et mindre, kvadratisk vindue, koblet til køkkentrappen. Mellem hver hovedtrappe ses rækker af fem vinduer, hvor det varierer om køkkentrappen er centreret eller placeret til en af siderne.

Mellem bebyggelsen og grundarealets vestlige skel er udlagt et 40m bredt gårdareal, med kørebane langs bebyggelserne. Centreret i gården er et grønt græsareal til ophold, som i den nordlige ende afsluttes ved ”kedelhuset”. Kedelhuset bruges i dag som centralvarmeanlæg, og kontor for funktionærerne.
I naboskellet er der placeret en lang, lav, garagebygning med plads til 44 biler. Nedenunder garagebygningen er der cykelkælder og depotrum, som man får adgang til via to nedgange, markeret med halvmure som stikker ud fra facadelinjen.
Garagebygningen er som den øvrige bebyggelse opført i røde håndstrøgne tegl, placeret på en sokkel i grå puds.
Garageportene er i hvidmalet træ, med vandretliggende brædder, tre garageporte er blevet udskiftet og erstattet af porte i hvid plastik.
Garageportens tag har en ensidig hældning, og afsluttes i en tagrende i zink som strækker sig i bygningens fulde længde.

< *Gårdfacaden mod Aksel Møllers have som viser trappetårnenes vertikale træk, og den øvrige facades nøgterne komposition.*

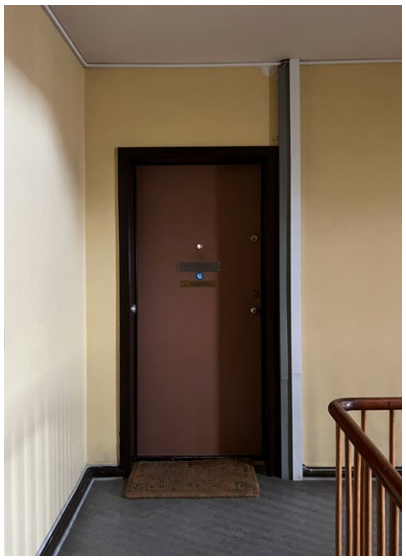
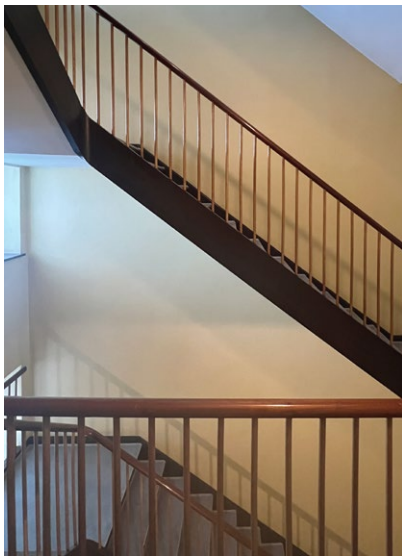

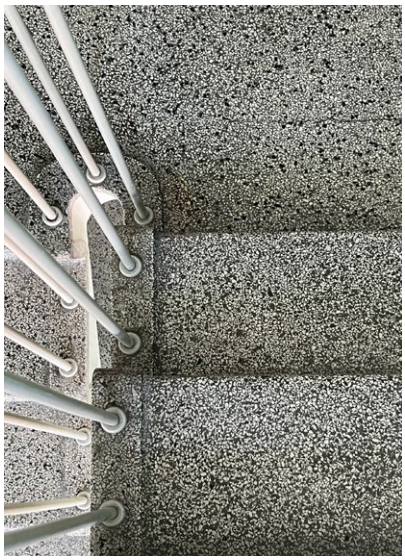
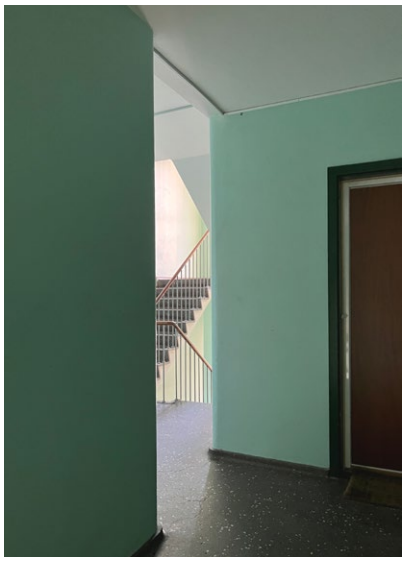
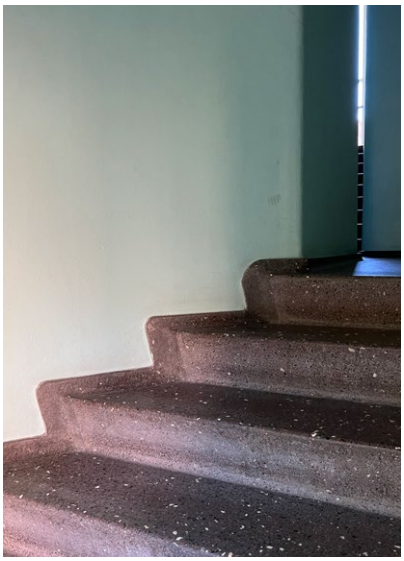

Hovedtrapperne der knytter sig til ejendommen er overordnet udformet efter to forskellige principper, men deler også nogle ligheder. Fælles for alle hovedindgange er de granitinddækkede nicher, med glasrammedøre i malet aluminium. Bag hoveddørene bevæger man sig nogle trin op til et hævet stueplan hvorfra man kan tage en elevator til de øvrige etager og kælderen. Der er naturlig dagslys i opgangene, som kommer fra gården eller Godthåbsvej. Dertil er elevatordøre udført i fineret træ med en lille rund rude for orientering, øvrige døre til lejlighederne er en blanding af nyere og ældre træfinerede døre, hvoraf enkelte er i farvet laminat. Elevatorstole er beklædt i træfiner som varierer i udtryk og alder.

< *Godhåbsvej 35-41*
Trappeopgang mod Godhåbsvej. Fotos viser, terrazzobelægningen i stueplan, linoleum på øvrige etager, farvesammesætning og materialitet. På fotoet i midten ses ny sikkerhedsdør beklædt med ensfarvet laminat.

Forskellene mellem opgangene er mest tydelig mellem dem mod Godthåbsvej og dem mod Aksel Møllers Have.
Mod Godthåbsvej er gulv og trin, til og med det hævede stueplan, udført i lys terrazzo med sorte og hvide tilslag. Derefter er trappe, vanger, balustre og håndliste udformet i træ, med linoleum på trinene. Vægge er malet i en lys gul og indfatning samt fodliste i en mørk rød-brun farve, lofter er malet hvide.

< *Aksel Møllers Have 2-22*
Trappeopgang mod Aksel Møllers Have. Fotos viser den gennemgående terrazzobelægning, stålværn med håndliste i træ, finerede døre, og farvesammensætning.

Mod Aksel Møllers Have er gulve og trin, i hele opgangens udstrækning, udført i terrazzo. I Aksel Møllers have 2-22 er terrazzoen udført i en lys base med sorte og hvide tilslag, hvor det i 24-30 er en rødlig eller sort terrazzo med hvide og sorte tilslag. Gulvbelægningen afsluttes ved væggene i en hulkel, og mod durchsichten i en lav opkant. Trappens værn består af gråmalede stålbalustre som lander på den lille opkant, og håndlisten er udført i et rundet træprofil.
Særligt ved væggene i opgangene mod Aksel Møllers Have er at udadgående hjørner er afrundede, i modsætning til opgangene mod Godthåbsvej.
Farvesætningen består af en lys blå på væggene, hvortil indfatninger er malet i en mørk grøn og lofter malet hvide.

< *Aksel Møllers Have 24-30*
Trappeopgang mod Aksel Møllers Have. Fotos viser den overordnede sammenhægn med trappeopgangene fra etape 2, men med forskel i terrazzobelægningen.

BYGNINGSHISTORIE

Godthåbs Have hed oprindeligt ”Yrsagaard”, grundet Aksel Møllers Have tidligere navn, Yrsa Plads. Det blev opført af Harald Simonsen, i tre etaper og var et afgørende led i saneringen af de Classenske boliger.
De Classenske boliger var et anlæg , opført i 1880 af det Classenske Fideicommis, inspireret af lægeforeningens boliger, så som Brumleby på Østerbro.
De Classenske boliger var et anlæg, som bestod af nord-syd-gående stokke i to etager, grupperet omkring fællesindrettede hovedbygninger som husede, butikker, vaskeri, asyl, kirke, forsamlingssal og læsesal. Anlægget var meget velfungerende indtil starten af 1900-tallet, hvor kravene til gas, vand og toiletter blev skærpet, og etageejendomme begyndte at skyde op omkring den lave bebyggelse.
Kommunen overtog bebyggelsen i 1909 med det formål at rive den ned, men boligmanglen forhindrede nedrivningen. Selv da Harald Simonsen i 1943, stod klar med indkøbte materialer og et fuldt projekt var kommunen ikke villig til at fjerne De Classenske boliger.
Harald Simonsen stillede derfor et forslag om at genanvende materialerne fra De Classenske boliger, og opføre erstatningsboliger ved Flintholm, hvilket Kommunen gik med til.
Det viste sig at stort set alle materialer kunne genanvendes og for at spare transport lod man murstenene blive på pladsen, til brug i skillevæggene i den nye bebyggelse.

Bygherren, Harald Simonsen, havde i starten af 1900-tallet bygget en stor forretning op omkring køb og salg af tømmer og tegl. Da børskrakket indtraf i 1929 kunne han ikke længere komme af med sine byggematerialer, og han besluttede sig i stedet for at bygge etageejendomme med boliger til Københavnerne. Harald Simonsen gik op i komforten og sørgede for at der var elevatorer, parkeringsanlæg, og boliger til både enlige og store familier i de ej[illegible]n opførte fra 1930-1949.

< *Foto fra 1944 - ukendt kilde.*
Fotoet viser anden etape af Godthåbs Have, samt konteksten på daværende tidspunkt. Overfor Godthåbs Have og for enden af længen ses de Classenske boligere, der endnu ikke er blevet revet ned.
For enden af Aksel Møllers Have, ses en etageejendom på fem etager ud til Godthåbsvej. Det er tydeligt at se hvordan Godthåbs Have bryder med skalaen.

Sigurd Tanggaard (1880-1974) var arkitekt bag bebyggelsen Godthåbs Have. Han stod for udformningen af flere etageejendomme både på Frederiksberg og Amager, hvor hans bygningsværker var i tråd med funktionalismens idealer. Man kan i dag se flere træk fra Godthåbs Have gå igen i hans øvrige værker, så som granitinddækning af trappeopgange, bearbejdningen af hjørner og materiale sammensætning. Som mange øvrige funktionalistiske arkitekter fra denne tid er Sigurd Tanggaard gået i glemmebogen og han er i dag udelukkende repræsenteret i sine værker.

Godthåbs Have blev opført i tre etaper, første etape på syv etager mod Godthåbsvej, anden etape på ti etager mod Aksel Møllers Have (2-22) og tredje etape på syv etager mod Bjarkesvej (Aksel Møllers Have 24-30).
Gennem tiden har ejendommen gennemgået flere istandsættelser og udskiftning af bygningsdele. Oprindeligt var altanværnene fremstillet af beton, støbt mod bølgeformede Cembritplader. I 80'erne blev disse erstattet af gråmalede bølgeplader i aluminium.
I starten af 1990'erne blev de oprindelige vinduer i træ udskiftet til træ-/aluvinduer. Det samme skete for hoveddørene, som oprindeligt var i træ, hvortil disse blev udskiftet til malet aluminium i 2011.

Udsnit af facade mod Godthåbsvej, som > viser hvordan facaden har ændret sig med tiden.

Stueetagens facade mod Godthåbsvej har oprindeligt været beklædt med gule rektangulære hasleklinker, monteret i højformat, som i slutningen af 80'erne blev taget ned, hvortil facaden blev pudset op i lys puds. Dertil har facaderytmen i stueplan tidligere fulgt en stringent rytme, som i dag er blevet ændret og tilpasset butikkernes behov.

I trappeopgangene afslører farveskrab at hovedopgangene mod Aksel Møllers Have med stor sandsynlighed har haft samme farvesætning som det i dag ses mod Godthåbsvej. Altså lys gul på væggene og rød-brun på gerigter, det vides ikke hvornår man har skiftet til de farver, der ses i dag.

Gårdens garageanlæg var oprindeligt bygget til 41 biler, men på et tidspunkt er der kommet tre nyere, større garager til.

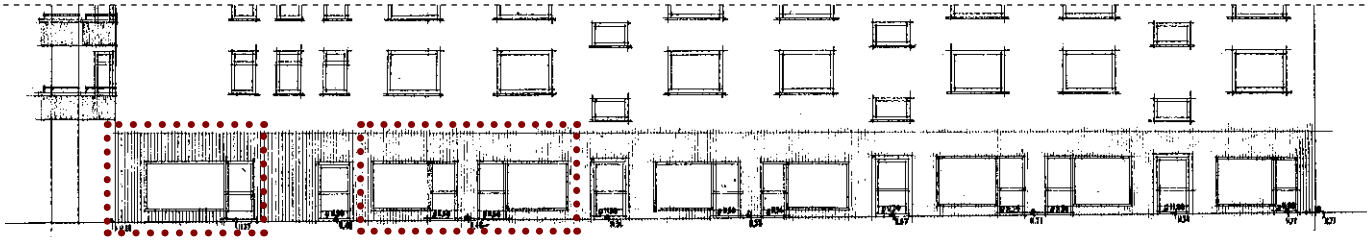

Opstalt mod Godthåbsvej - oprindelige forhold

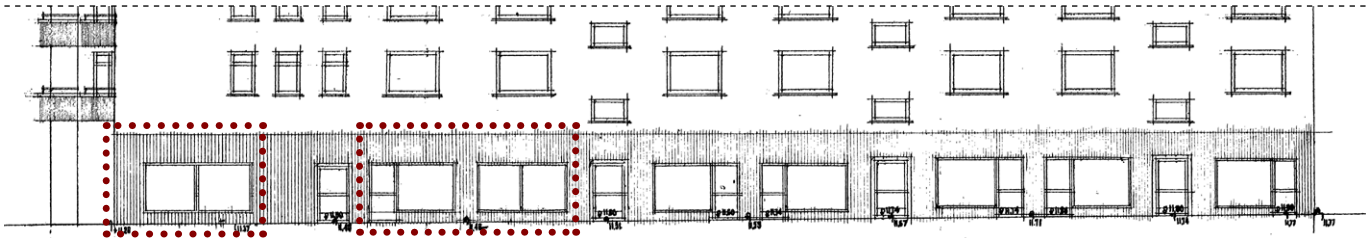

Opstalt mod Godthåbsvej - Eksisterende forhold

Stueetagens butiksfacade mod Godhåbsvej med de oprindelige Hasleklinker, og montre for butikken på hjørnet.
Foto fra 1959, fra Frederiksbergs Stadsarkiv.

Afskalninger fra etape to og tre viser en tidligere farvesætning som minder om den i første etape. På fotoet til venstre ses en mørk-rød farve bag den grønne.
På fotoet til højre ses en lys gul farve bagved den lyse blå.

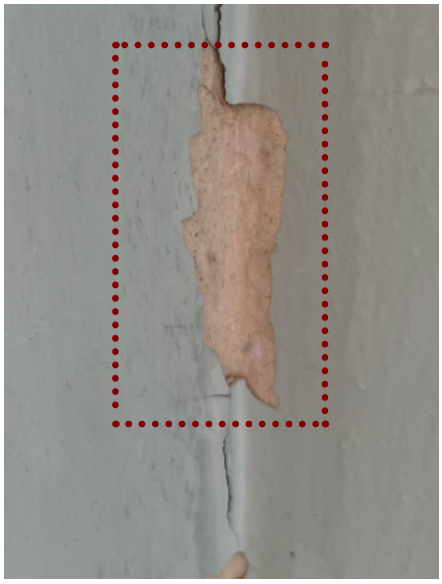

VÆRDIANALYSE

Nærværende værdisætning knytter sig til etagebebyggelsens ydre samt opgangenes interiør.
Værdibeskrivelsen er udviklet på baggrund af flere besigtigelser samt arkivmateriale.

Følgende analyse er opdelt efter en model med ni værdibegreber, inddelt i 3 kategorier.

Uhåndterbare immaterielle værdier	Uhåndterbare materielle værdier	Håndterbare materielle værdier
Alders-	*Brugs-*	*Miljømæssig-*
Symbol-	*Økonomisk-*	*Kulturhistorisk-*
Identitets-	*Ressource-*	*Arkitektonisk-*

Model af de ni værdibegreber, inddelt i 3 kategorier.

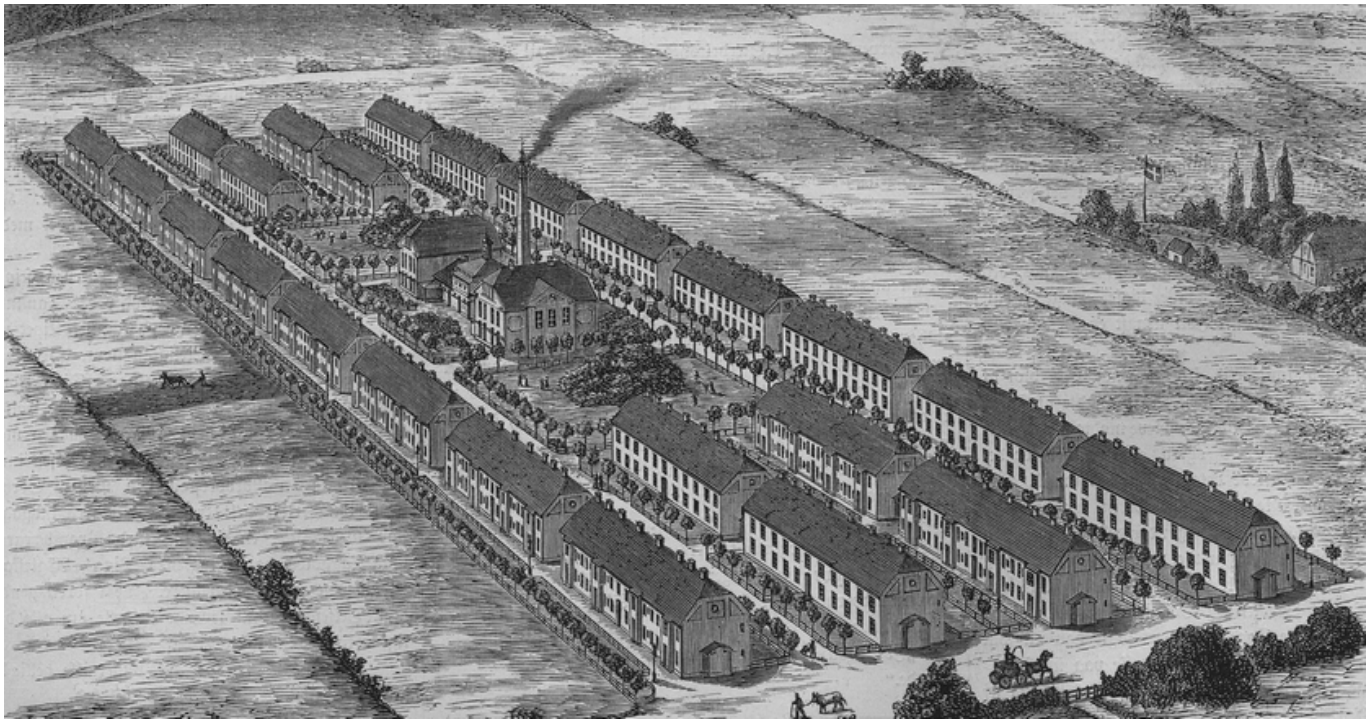

UHÅNDTERBARE IMMATERIELLE VÆRDIER

Aldersværdi:

(Den subjektive, følelsesmæssige stemningseffekt, som en bygning kan fremkalde hos beskueren, så man føler, at her står man med noget, der har en høj alder. Patina og slid vil også styrke værdien.)

Godthåbs Have er endnu ikke så gammel at dens arkitektoniske udtryk har fået en stor aldersværdi, men der knytter sig en stor værdi til stofligheden af ejendommens gennemgående håndstrøgne mursten, der ved deres karakter og patina vidner om bygningens alder.
Udvendigt er mange af de oprindelige materialer, så som altanbrystninger, vinduer og døre med tiden blevet udskiftet, hvilket er med til at svække aldersværdien på sigt.

< *Illustration af de Classenske Boliger som blev opført uden for byen i 1880. Fra Illustreret Tidende.*

Foto-komposition der viser stofligheden > i det blanke murværk.

Symbolværdi:

(En bygning kan være et symbol for et område, en nation eller en samfundsudvikling. Værdien kan stamme fra en oprindelig funktion som symbol eller ved at være blevet symbol over tid.)

Der er en klar symbolværdi i Godthåbs Have med sin markante placering i forbindelse med parken. Bebyggelsen markerer hjørnet mellem Godthåbsvej og Aksel Møllers Have med sine 7 etager, og fortsætter langs med den grønne plads i 10 etager, hvor den høje lange repetitive bygningskrop danner bagtæppe og udgør hele den ene side af pladsen.
Under opførelsen blev den kaldet for en ”skyskraber”, da den med sine 10 etager skilte sig ud fra sine omgivelser, hvilket forsat er gældende.

Symbolværdien gør sig gældende for beboerne i ejendommen, da deres bygning er markant og karakteristisk på Frederiksberg, men for naboer og andre beboere i kvarteret er bygningen også genkendelig i området, og skiller sig ud med sin mere nøgtern arkitektur fra de omkringliggende bygninger, der i højere grad er fra slutningen af 1800-tallet og starten af 1900-tallet, opført i historicistisk byggestil.

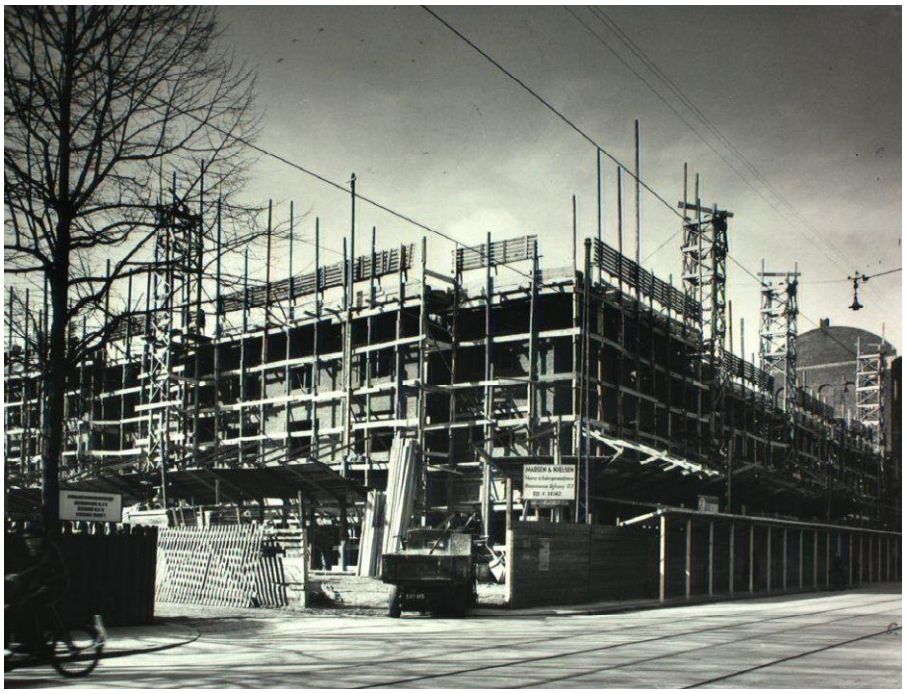

< Foto fra 1943 med titlen ” den første skyskraber under opførelse”.

Hjørmet mellem Aksel Møllers Have og > Godthåbsvej.

M
DET RENE BRØD
Brød • Kager • Café

Identitetsværdi:

(En bygning kan give en oplevelse af tryghed, tilhørsforhold, relationer og identifikation. Det er en social værdi, som er forankret lokalt og personligt. Dækker også over den fælles hukommelse i et samfund. Ofte knytter til et steds atmosfære.)

Identitetsværdien er tæt knyttet til symbolværdien, og er til stede både i form af sit udtryk og placering.
Ejendommens placering ved en af City Ringens stationer, gør den til genstand for mange forbipasserende. Dertil ligger den ved Godhåbsvej som er en travl handelsgade på Frederiksberg. Butikkerne i stueetagen er med til at skabe en identitetsværdi, da flere af byens borgere potentielt har ærinder i bygningen. På grund af sin udformning, er den let genkendelig i bybilledet og har derved en høj identitetsværdi både for beboerne samt brugere af byen.

UHÅNDTERBARE MATERIELLE VÆRDIER

Brugsværdi:

(Bygningens evne til at opfylde et behov i samtiden, og dermed er den tilknyttet nutiden.)

Brugsværdien for EF Godthåbs Have må regnes for at være høj, da lejlighederne er veldisponeret og centralt placeret på Frederiksberg. Boligernes indretning følger funktionalismens rationelle disponeringsprincipper, og fokus på adgang til udeophold, i form af altaner.
Boligerne varierer i størrelse, fra 1-værelses til 6-værelse, og er indrettet med høj komfort f.eks. med elevator i trappeopgangen. Dette giver en blandet sammensætning af beboere, da man f.eks. både vil finde børnefamilien, pensionister og unge studerende. Det er unikt for en ejendom at sammensætningen spænder bredt, og at den kan tilbyde sine beboere at man kan blive boende gennem hele livet.

Godthåbs Have er med sin centrale placering i Frederiksbergs Svømmehalskvarter beliggende i et meget attraktivt område i hovedstaden. I 2019 kom metrostationen "Aksel Møllers Have" som kun har øget ejendommens værdi, da området er bundet tættere sammen med resten af byen.

Hovedparten af ejendommen er placeret mod Aksel Møllers Have, hvilket giver de fleste beboere udkig til et grønt område. Hovedbygningens beboere har ca. 90m afstand til naboerne på gadefacaden og knap en afstand på 60m på gårdsiden.
Det må siges at være en sjældenhed i hovedstaden, da byens hovedstruktur består af tættere karrébebyggelse.

Når brugsværdien er høj, er der et særligt incitament for at istandsætte ejendommen og sikre dens fremtidige anvendelse og integritet.

< *Foto af Godthåbs Have med Metrostationen og pladsen i forgrunden.*

Økonomisk værdi:

(Den økonomiske gevinst der kan være på nuværende tidspunkt men også den økonomiske værdi som kan opnås i fremtiden.)

Godthåbs Have er med sine 333 lejligheder og 44 garager en af Frederiksbergs største ejerforeninger.

Den centrale placering på Frederiksberg, og den store efterspørgsmål på boliger i Hovedstaden er med til at understøtte den økonomiske værdi af ejendommen.

På grund af sin status som ejerforening må det formodes at beboerne har en høj interesse i at ejendommen er velholdt og tager sig godt ud, da det kan have en direkte indflydelse på beboernes økonomi, og lejlighedernes værdi.

Ressourceværdi:

(Materialegenanvendelse, energi ressourcer og miljøkapital.)

Godthåbs Have indeholder en stor ressourceværdi i kraft af ejendommens stadig store relevans og gode stand, hvilket gør at den mængde ressourcer, der er anvendt til opførelsen år for år bliver mere værd i et co2 regnskab. Hovedstrukturen er opført i tegl og armeret beton, og har derfor en lang levetid.

Der er i øvrigt anvendt robuste materialer, som dels holder i mange år og dels, er enkle at vedligeholde. Den store ensartethed ved bygningsdelene gør tillige at udskiftningen ikke sker lige så ofte som på andre boliger når der kommer nye ejere til. Her holder man sig til et enkelt formsprog og de oprindelige materialer.

Et eksempel på dette er den terrazzo som er anvendt i trappeopgangene, et materiale som er modtageligt overfor slid, da det med sine mange nistre griber de brugsspor der kommer med tiden. Samtidig er terrazzoen et kompositmateriale som efter behov kan repareres og fornyes ved slibning.

Foto af terrazzo i trappeopgange fra 3. etape. >

Miljømæssig værdi:

En eller flere bygninger kan i kraft af deres placering, fremtræden og samspil have stor betydning for et omkringliggende miljø. Bygningernes fælles historie er i fokus fremfor den enkelte bygning.

Der er en stor miljømæssig værdi for bygningen, der især omhandler den centrale placering på Frederiksberg, med kort afstand til metro og butikker. Tillige er der stor miljømæssig værdi ved placeringen ved pladsen som netop giver mange af lejlighederne en utrolig stor afstand til øvrige bygninger og dermed giver ugenerede og lyse lejligheder.

Hertil kommer forståelse for skala, mod Aksel Møllers Have medvirker den lave beplantning langs facaden til en rare oplevelse når man bevæger sig langs med, samt det grønne står i kontrast til de hårde overflader.

Dertil danner det lukkede gårdrum ramme for et intimt miljø for beboerne, der med sin grønne græsplæne og lave langstrakte garagebygning giver gode muligheder for ophold.

< *De fremskudte karnapper og beplantningen er med til at bryde bygningens ellers relativt store skala.*

Kulturhistorisk værdi:

Herunder også den kulturhistoriske værdi, der vidner om bygningens historie, og hvordan bygningen afspejler tidligere sundfundstendenser og historiske begivenheder. Ofte bundet tæt sammen med de arkitektoniske værdier, men er som regel funktionsafhængige frem for æstetisk begrundede. Arkitekturstrømninger som bygningen repræsenterer.

Der er en betydelig kulturhistorisk værdi i kraft af ejendommens markante, funktionalistiske fremtoning. Den vidner om et stilhistorisk skift, hvor nye byggemetoder og manglen på boliger satte et stort præg på datidens ejendomme.

Funktionalismen kom til Danmark i 1930'erne med nye materialer, ny byggeskik og en ny social indstilling til arkitekturen. Der blev i langt højere grad lagt vægt på lys og luft samt at form følger funktion.
Planløsningen var nøje udfærdiget efter solens orientering og til lejlighederne var der ofte tilknyttet et udeareal i form af en altan.

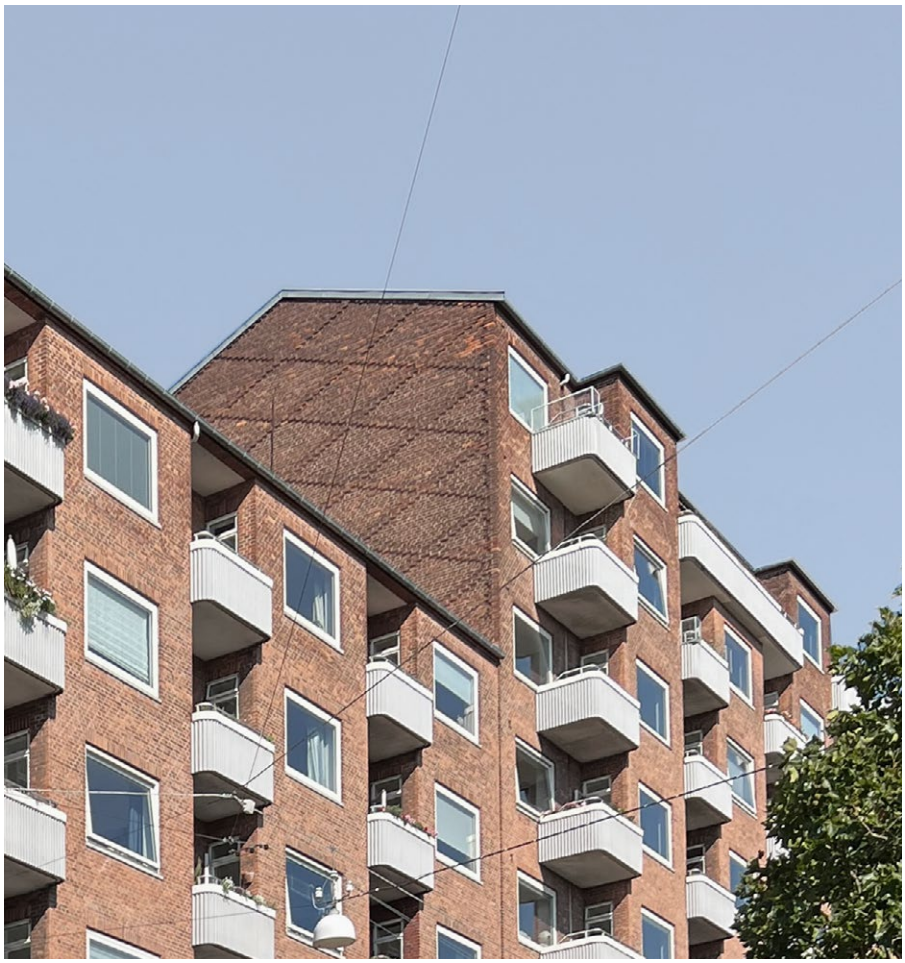

Fotoet viser altanerne orienteret mod solen og Aksel Møllers Have, samt mønstermurværket på gavlen. >

Kendetegn ved denne bygningstypologi er enkle og klare former. De er opført ved brug af simple konstruktioner og velkendte materialer, som er med til at give dem et homogent udtryk og en stærk arkitektonisk karakter. Karnapper og altaner er tænkt nøje ind i den overordnede planløsning, og understreger de velkomponerede, enkle bygninger.
De er renset for udsmykning og der er i større grad lagt vægt på balancen mellem bygningsdele ved at proportionere dem smukt.

Detaljerne er få og afdæmpede, og har oftest haft en funktionel eller konstruktiv betydning. Så som et muret stik over vinduet, profilering på altanbrystninger eller en særlig markering af hoveddøren.

Godthåbs Have er et fint eksempel på et funktionalistisk bygningsværk og hvordan den tids arkitekter bestræbede sig på at genfinde kvaliteten i traditionelt dansk byggeri.
Det kommer til udtryk i kombinationen af røde, blanke mursten, hvide vinduesrammer og sadeltage. Dertil kommer altan-karnap motivet, dennes repetition samt enkle men vigtige detaljer i murværket, så som mønstermurværket i gavlen og markering af skift i facaden i form af et murstensbånd, dette ses ved butiksfacaden og på gårdsiden.

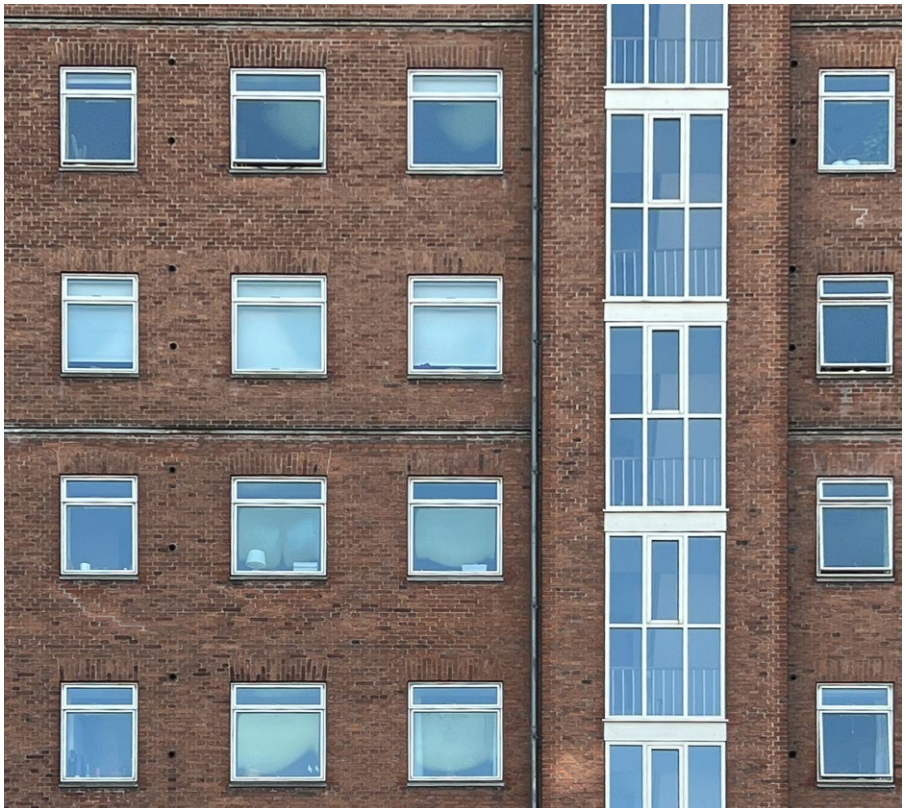

< *Foto af facaden set fra gården. Her vises det blanke murværk, de hvide vinduerammer, stik over vinduesåbninger, samt markering af skift i facaden.*

Tillige ses datidens tendenser af materialevalget med, granitten omkring hovedindgangene, terrazzoen på hovedtrapperne, og de bevarede bygningsdele i træ.

Opførelsen af ejendommen vidner tillige om tidens fokus på velstand og på at hæve levestandarden og folkesundheden for arbejderklassen, der dermed også skulle have adgang til gas, vand og toiletforhold. Fokus på sundhed ses også af arkitekturens fokus på lys og luft. Den nye høj komfort blev mere og mere almindelig for arbejderklassen, og det ses især ved ejendommens elevatorer til alle lejligheder og garageanlæg i gården.

Som tidligere beskrevet, kommer ejendommens tre etaper, tydeligt til udtryk i udformningen af trappeopgangene. Særligt fortæller skiftet mellem første etape og anden etape hvordan byggeriet blev forfinet over tid, og at hygiejne og vedligehold i højere grad blev tænkt ind i projektet.
Gulve og trin i træ, blev erstattet af terrazzo med hulkel, både for højere robusthed og nemmere rengøring. Dertil blev udadgående hjørner afrundet så de var mindre sårbare.

Foto af en trappeopgange fra anden etape. Her ses terrazzoen med hulkel, samt det udadgående hjørne som har fået en runding. Dertil fremgår det tydeligt hvordan glasset i indgangsdørene er med til at lukke lys ind i opgangen. For enden i fotoet ses opgangdøren ud til gården. >

Arkitektonisk værdi:

Oplevelsesværdier, der knyttes særligt til synssansen, og til hvordan vi opfatter bygningens arkitektur i dag.

Godthåbs Have har i kraft af sit nøgterne formsprog, nogle enkle, men stærke værdier at have for øje.
Kendetegnet ved bygningen er den monolitiske bygningskrop, opbrudt af fremspring og nicher, samt variation i kraft af altan-karnap-motivet.
På 10. etage, mod Aksel Møllers Have, strækker altanerne sig over to nicher og et fremspring, dette horisontale motiv er med til at afslutte facaden mod taget.
Hjørnerne på ejendommen er bearbejdet med en skalamæssig forståelse, da facaderne trapper ned og imødekommer den omkringliggende bygningsmasse.

< *Foto af facade mod Aksel Møllers Have. Fotoet viser altan-karnap-motivet og hvordan der på 10. etage er arbejdet med et horisontalt motiv, for at afslutte facaden mod taget.*

Mod Aksel Møllers Have, er de mange fremspring og nicher med til at bryde den ellers lange facade, så den passer bedre med den menneskelige skala.
Murværket har også den egenskab at det med sine små ujævnheder og fordybning fra fugen, giver et skyggespil når solens stråler rammer facaden.
Den lille reliefvirkning i murværket spiller på sin egen måde sammen med den store reliefvirkning som er tilstede i bygningens arkitektur.

Hoveddørene har ligeledes fået en særlig bearbejdning, da nicherne er beklædt med granitsten, som markerer den tilbagetrukne åbning. Der ligger både en værdi i materialet og dens egenskab til at ældes smukt, samt dens funktion i at beskytte indgangens sårbare hjørner, og derved tænke fremtidig vedligehold ind i arkitekturen.

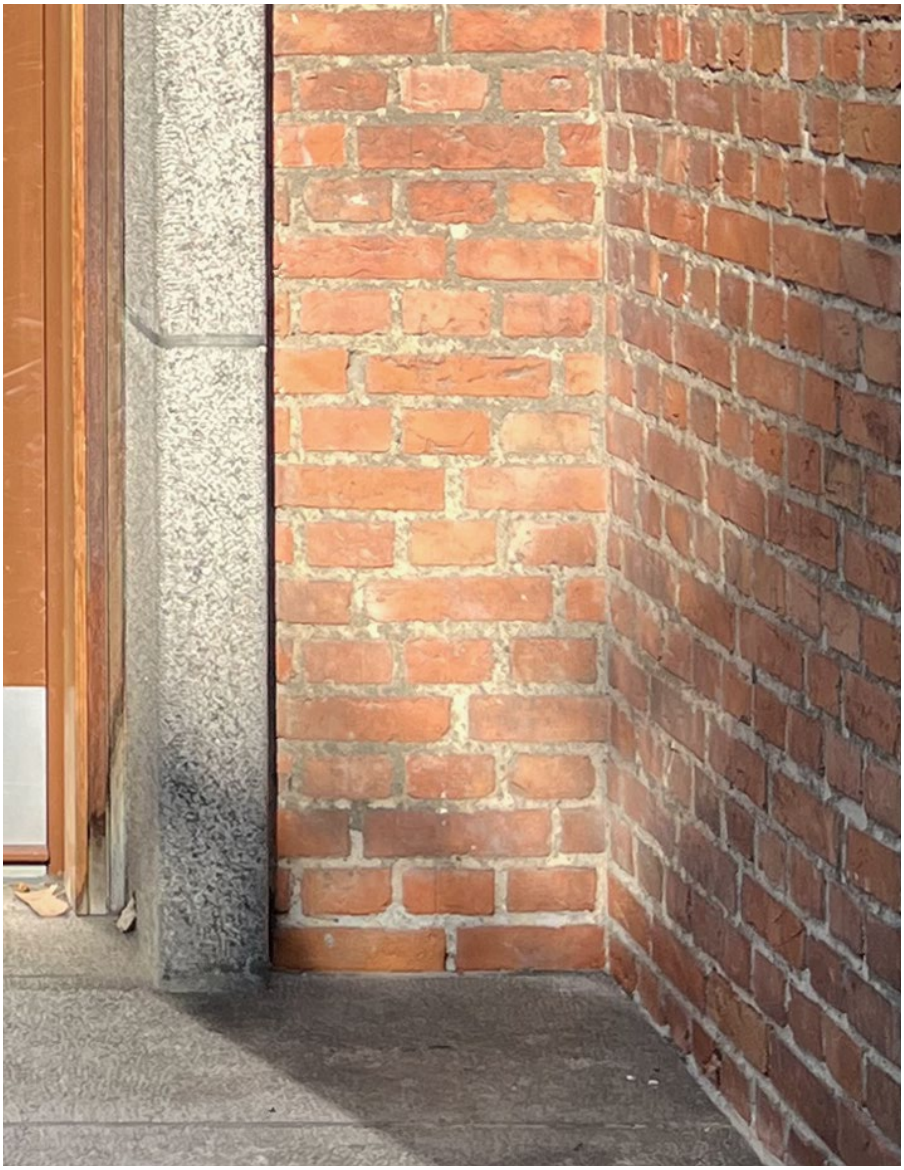

Sammenstilling mellem den røde håndstøgne mursten og granitstenen ved hoveddøren. >

Anvendelsen af træ i trappeopgangene er med til at bringe varme til det nøgterne byggeri, som primært består af hårde overflader. Anvendelsen af træ er blevet brugt i den lille, nære skala. F.eks. når man griber fat om håndlisten i træ og åbner de finerede elevator-/lejlighedsdøre. Træet har den egenskab at det kan repareres, bemales og udskiftes i det omfang det er nødvendigt. Dertil har det egenskaben af at afgive varme ved berøring, i modsætning til stål og aluminium.

Mursten, granit, træ og terrazzo er velkendte materialer som er blevet anvendt igennem hundrede år. De er holdbare i forhold til en bymæssig kontekst og dens hårde slid. Det er materialer som tåler at blive brugt, og det ses ofte at de bliver smukkere med tiden.

I kontrast til dette er de uorganiske materialer i form af plastik, aluminium og laminat. Materialer som ofte bliver brugt ved udskiftning af bygningsdele. Disse materialer har en mere glat overflade og derfor ikke de samme egenskaber som tegl, træ og sten.

På grund af sit karakterfulde udtryk, er det vigtigt at bebyggelsen bliver ved med at fremstå autentisk og tro overfor de principper den er opført efter.

< *Sammenstilling den "varme" håndliste i træ og terrazzogulvet.*

Oktober 2023

Af Maria Wedel Søe og Nanna Dahl

OVER BYEN